

**Mál nr. 214/2017****M****og****vátryggingafélagið V v/ innbústryggingar.****Ágreiningur um bótaskyldu vegna tjóns á léttu bifhjóli í flokki I.****Gögn.**

Málskot, móttakið 30.6.2017, ásamt fylgigögnum.

Bréf V, dags. 11.7.2017, ásamt fylgigögnum.

**Málsatvik.**

Hinn 12. maí 2017 datt sonur M á vespu (A) af gerðinni Znen sem er sögð vera „2 kw bensínvespa með hámarkshraða undir 25 km klst.“ Við fallið varð tjón á A sem M hefur krafist að fá bætt úr innbústryggingu sinni hjá V, en innbústryggingin er einn liður í samsettri fjölskylduvátryggingu sem M hefur í gildi hjá V. V hefur hafnað bótaskyldu annars vegar á þeirri forsendu að A geti ekki talist til almenns innbús né tómstundaáhalda skv. 2. gr. skilmála innbústryggingar þeirrar sem M hafði í gildi hjá V og hins vegar sé A skráningarskyld vélknúid ökutæki sem falli ekki undir vátrygginguna samkvæmt sömu grein skilmálanna.

**Álit.**

Svofelld skilgreining er á léttu bifhjóli í 2. gr. umferðarlaga nr. 50/1987, sbr. c. lið 1. gr. laga nr. 13/2015 um breytingu á þeim:

„Vélknúid ökutæki á tveimur eða þremur hjólum sem er ekki hannað til hraðari aksturs en 45 km á klst. og er með:

a. sprengirými sem er ekki yfir 50 sm<sup>3</sup> sé það búið brunahreyfli eða

b. samfellt hámarksafll sem er ekki yfir 4 kW sé það búið rafhreyfli.

Létt bifhjól greinast í létt bifhjól í flokki I sem er ekki hannað til hraðari aksturs en 25 km á klst. og létt bifhjól í flokki II sem er hannað til hraðari aksturs en 25 km á klst. Ákvæði laganna um bifhjól eiga einnig við um létt bifhjól nema annað sé tekið fram.“

Af gögnum málsins verði ekki annað ráðið en að A sé búið brunahreyfli en á hinn bóginn liggur ekki fyrir hvert sprengirými hreyfilsins er. Þrátt fyrir það verður að líta svo á að A sé létt bifhjól í flokki I samkvæmt skilgreiningu umferðarlaga.

Í I. kafla í skilmálum þeim sem gilda um fjölskylduvátryggingu þá sem M hefur í gildi hjá V er fjallað um innbústryggingu, en skv. 2. gr. skilmálanna tekur innbústryggingin „til innbús, almenns og sérgreinds, sem er í eigu hinna vátryggðu og sem telst ekki vera hluti af fasteign eða almennu fylgifé hennar. Með almennu innbúi er átt við lausafjarmuni sem fylgja almennu heimilishaldi, svo sem húsgögn, heimilistæki, laus gólfteppi, fatnað, bækur og lín. Vátryggingin nær einnig til almenns viðlegubúnaðar og tómstundaáhalda. Þá bætist hvers kyns hlífðarbúnaður sem notaður er til aksturs ökutækja. Einnig tekur vátryggingin til eins gangs sumar- eða vetrarhjólbarða undir hvern einkabíl fjölskyldunnar, sem geymdir eru í bílskúr eða annarri geymslu. Hjólbarðarnir skulu samsvara gerðarlýsingu bílsins.“ Um bótasviðið er í greininni vísað til sérstakrar yfirlitsmyndar sem einnig er að finna í skilmálunum. Þá segir í sömu grein undir fyrirsögninni „Undanskildar áhættur“: „Dýr, skráningarskyld vélknúin ökutæki, óskráningarskyld ökutæki með aflvél yfir 5 kw., skráningarskyldar vinnuvélar, hjólhýsi, tjaldvagna, báta eða hluti sem tilheyra nefndum tækjum. Þessa hagsmuni er hægt að vátryggja sérstaklega. Sjá einnig kafla um vátryggingu á munum til tómstundaiðkana og gæludýratryggingu.“

Í 4. kafla skilmálanna eru ákvæði um vátryggingu á munum til tómstundaiðkana. Þar kemur fram í 20. gr. að undir þennan kafla vátryggingarinnar falli kajakar, arabátar með eða án utanborðsmótors, slöngubátar eða aðrir sambærilega bátar undir 5 metrum á lengd, kanóar, seglbretti, sæpotur, fis- og svifdrekar án mótors svo og fis- og svifvængir með eða án mótors, golfbílar, sláttutraktorar, fallhlifar, kafarabúnaður, hestabúnaður, skíðabúnaður, stangaveiðibúnaður og golfbúnaður auk hlífðarbúnaðar og fatnaðar sem tilheyrir motorsporti. Í 23. gr. segir svo að reglur innbústryggingarinnar gildi að öðru leyti um vátryggingu þessa eftir því

sem við á og að félagið greiði ekki samtímis bætur úr innbústryggingu/innbúskaskó og úr váttryggingu á munum til tómsundaíðkana vegna eins og sama tjóns.

Hvorki í 2. gr. váttryggingarskilmálanna né öðrum ákvæðum skilmálanna, að séð verður, er að finna skilgreiningu á tómsundaáhöldum sem innbústryggingin er sögð ná til. Upptalning á munum í 20. gr. skilmálanna á munum sem 4. kafli skilmálanna um váttryggingu á munum til tómsundaíðkana tekur til getur vart falið í sér tæmandi upptalningu á munum sem teljast til tómsundaáhalda í skilningi 2. gr., en létt bifhjól, eins og A flokkast undir, eru ekki meðal þeirra muna sem taldir eru upp í 20. gr. Í Íslenskri orðabók (3. útg. 2002) er orðið tómsund skýrt svo að um sé að ræða frístund, stund eða tíma þegar ekki þarf að sinna skyldustörfum. Af þessari orðskýringu má draga þá ályktun að tómsundaáhöld séu þau áhöld sem einkum eru notuð í frístund eða þegar ekki þarf að sinna skyldustörfum. Þegar litið er til þess hvers eðlis A er og hvernig ætla megi að notkun þess sé að jafnaði háttáð verður telja að það teljist til tómsundaáhalda í almennum skilningi þess orðs. A telst því til innbús í skilningi 2. gr. téðra váttryggingaskilmála. Kemur þá til skoðunar hvort það teljist til þeirra muna sem falla undir „Undanskildar áhættur“ í sömu grein.

Líkt og áður greinir telst A til létttra bifhjóla samkvæmt skilgreiningu í 2. gr. ufl. og eiga ákvæði laganna um bifhjól einnig við um létt bifhjól nema annað sé tekið fram. Samkvæmt 1. mgr. 63. gr. ufl. skulu bifhjól, þ.m.t. létt bifhjól, skráð og sett á það skráningarmerki áður en það er tekið í notkun. Í þessu felst að létt bifhjól, eins og A, telst vera skráningarskylt og með því að það er vélknúíð telst það lögum samkvæmt vera skráningarskylt vélknúíð ökutæki. Samgöngustofa er sú stofnun ríkisins sem annast skráningu ökutækja, sbr. 1. tölul. 7. gr. laga nr. 119/2012 um Samgöngustofu, stjórnsýslustofnun samgöngumála. Í fyrirbyggjandi tölvubréfi Samgöngustofu frá 30. maí 2017 er vikið að breytingu á umferðarlögum með lögum nr. 13/2015 er lýtur að skráningarskyldu létttra bifhjóla. Þar segir enn fremur að helstu atriði er tengjast skráningarskyldu hafi þó verið felld niður í meðförum Alþingis, „þ.e. bótaákvæði, skoðunar- og váttryggingarskylda“. Þá segir í umræddu bréfi stofnunarinnar að þar sem létt bifhjól í flokki I séu þannig undanþegin öllum helstu lagaákvæðum sem eiga venjulega við um skráningarskyld ökutæki hafi stofnunin frestað því að hefja skráningu þeirra og í dag séu bifhjól í þessum flokki því ekki skráð hjá stofnuninni. Ekki er frekari grein gerð fyrir því á hvaða grundvelli verklag þetta byggir þrátt fyrir þá lögmæltu skyldu að skrá ber þau ökutæki sem hér um ræðir. Þetta verklag Samgöngustofu getur í engu breytt því að A telst vera skráningarskylt vélknúíð ökutæki sem telst vera undanskilin áhætta í innbústryggingu V skv. 2. gr. váttryggingarskilmálanna. Af því leiðir að innbústryggingin tekur ekki til þess tjóns sem varð á A umrætt sinn og fæst því ekki bætt úr váttryggingunni.

#### Niðurstaða.

Tjón á A, Znen vespu, fæst ekki bætt úr innbústryggingu M hjá V.

Reykjavík, 17. ágúst 2017.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson hrl.

Jón Magnússon hrl.